

Lägesrapport för strategi och handlingsplan för
att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län

REGIONAL LÄGESRAPPORT 2020

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, människohandel
för sexuella ändamål, prostitution, sexuellt våld oberoende relation

För mer information kontakta
enheten för social utveckling
Tfn: 010-223 10 00

Rapport 2021:7 i Länsstyrelsen Stockholms rapportserie

Illustrationer: Christina Heitmann
Utgivningsår: 2021
ISBN: 978-91-7937-076-3

Du hittar rapporten på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm

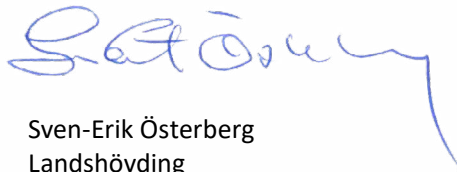
FÖRORD

Lägesrapporten för 2020 är den första i sitt slag och avser att följa myndigheters och aktörers arbete för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län. 2020 har varit ett särskilt utmanande år med en pågående pandemi och ovisshet kring dess effekter på området.

Vi vill att vårt gemensamma arbete leder till att vuxna och barn som utsätts för våld, oberoende könsidentitet eller sexuell läggning, ska uppmärksammas och få tillgång till samhällets skydds- och stödsatser. Vi vill även att de som utövar våld får adekvat stöd och behandling för att våldet ska upphöra, samt att länets aktörer utvecklar ett vålds-förebyggande arbete i syfte att våld över huvud taget inte ska uppstå.

Lägesrapporten syftar till att följa utvecklingen i länet och säkerställa uppföljningen på området. Genom att systematiskt följa vårt gemensamma arbete är förhoppningen att det ska öka effektiviteten, kvaliteten och långsiktigheten i arbetet. När vi går samman för att förebygga och bekämpa våld, en av våra stora samhällsutmaningar, har vi möjlighet att skapa riktig förändring.

Stockholm mars 2020

Sven-Erik Österberg
Landshövding
Länsstyrelsen Stockholm

INNEHÅLL

Hur lägesrapporten har tagits fram	6
Hur lägesrapporten kan användas	7
Omvärldsbevakning – covid-19-pandemin.....	8
Sammanfattning	9
Mål 1: Förebygga våld	9
Mål 2: Förebygga återfall.....	9
Mål 3: Upptäcka tidigt	10
Mål 4: Skydda och stödja	10
Mål 5: Effektiv brottsbekämpning	11
Mål 6: Trygg rättsprocess	11
Mål 7: Systematisk kunskapsutveckling.....	11
Mål 8: Kunskap och forskning	12
Särskilda resurser och verksamheter	12
Slutsats	12
Uppföljning av strategi och handlingsplan	13
Mål 1: Förebygga våld	14
Mål 2: Förebygga återfall.....	16
Mål 3: Upptäcka tidigt	18
Mål 4: Skydda och stödja	20
Mål 5: Effektiv brottsbekämpning	22
Mål 6: Trygg rättsprocess	28
Mål 7: Systematisk kunskapsutveckling.....	30
Mål 8: Kunskap och forskning	32

Särskilda resurser och verksamheter	34
Våld i nära relation.....	34
Hedersrelaterat våld och förtryck.....	34
Prostitution och människohandel för sexuella ändamål.....	34
Sexuellt våld oberoende relation	35
Riskerar att/har utsatt närstående för våld	35
Riskerar att/har begått sexualbrott.....	35
Utmaningar och möjligheter	36
Strategi och handlingsplan	36
Stöd och behandling till våldsutsatta och våldsutövare	37
Källförteckning.....	39
Bilaga 1	40

HUR LÄGESRAPPORTEN HAR TAGITS FRAM

Lägesrapporten 2020 är den första i sitt slag och en första uppföljning av ”Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2026”¹ samt ”Handlingsplan till strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2022”². Dessa dokument kommer nedan benämnas strategin eller handlingsplanen. Lägesrapporten har tagits fram med hjälp av en uppföljningsmall som skickats ut till berörda aktörer i länet, en indikatorsammansättning för strategin samt en kartläggning för stöd- och behandlingsverksamheter till våldsutsatta och våldsutövare.

Uppföljning av handlingsplan

Under året har en uppföljningsmodell tagits fram för inhämtning av resultat för handlingsplanen. Den bestod av ett exceldokument som skickades ut till berörda aktörer för att inhämta kvantitativa och kvalitativa data utifrån åtaganden i handlingsplanen.

Uppföljning av strategi

De indikatorer för uppföljning av strategin som i dagsläget har en källa, har sammanställts för 2019 och 2020 där så är möjligt, och i vissa fall även i tidsserier (2016–2020). Dock har innehållet förändrats något i vissa indikatorer vilket gör att de inte är jämförbara över tid. Detta förklaras ytterligare för respektive indikator och målsättning.

Stöd och behandling till våldsutsatta och våldsutövare

Med syfte att identifiera utvecklingsbehov och följa utvecklingen i länet av skydd och stöd till våldsutsatta och stöd och behandling av våldsutövare har en kartläggning av riktade verksamheter genomförts.

1 Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:23 ”Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2026”.

2 Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:24 ”Handlingsplan till strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2022”.

HUR LÄGESRAPPORTEN KAN ANVÄNDAS

Nyttan med uppföljningen är bland annat att:

- Synliggöra utvecklingsområden i det operativa arbetet.
- Synliggöra utvecklingsområden för strukturen för uppföljning, exempelvis test av indikatorer och säkerställa att de mäter det som avses att mäta.
- Arbeta med ständiga förbättringar och möjliggöra omprioriteringar.
- Skapa en gemensam lägesbild för att synliggöra samverkansvinster.
- Bidra till samsyn och delaktighet inom området bland de enskilda aktörerna och/eller i samverkan.

Resultaten kan användas för att synliggöra och kommunicera vad aktörer och myndigheter i länet gör utifrån de strategiska målsättningarna samt utgöra ett underlag för vidare prioriteringar.

Uppföljning av målsättningarna kan i dagsläget ses som en temperaturmätning för hur resultaten i länet står i jämförelse med riket, men även ge en indikation på positiv eller negativ förändring över tid under vissa målsättningar.

Lägesrapporten syftar till att ge en helhetsbild för det strategiska arbetet mot våldet. I dagsläget är det dock inte möjligt då det fortsatt finns behov av utveckling av exempelvis indikatorer på strategisk nivå – för att möjliggöra en uppföljning utefter samtliga våldstyper, kön och ålder.

OMVÄRLDSBEVAKNING – COVID-19-PANDEMIN

När myndigheterna införde åtgärder för att begränsa spridningen av coronaviruset innebar det bland annat olika restriktioner vilket i vissa fall medförde en ökad isolering. Detta riskerade att förvärra situationen för personer som är utsatta för olika typer av våld. Isoleringen kunde även innebära försämrade möjligheter att ta del av samhällets stödinsatser³.

Pressmedia har under året lyft att polisanmälningar kring misshandel av kvinnor och våldtäktsbrott har ökat under pandemin⁴. Enligt BRÅ noterades redan i februari en påtaglig ökning av misshandelsbrott mot både kvinnor och män, där den utsatta och gärningspersonen har eller har haft en parrelation. Ökningen fortsatte sedan under mars och april. En direkt tolkning är att den påtagliga ökningen skulle kunna ses som ett utslag av pandemin. BRÅ hävdar dock efter granskning av anmälningarna att ökningen i början av året till stor del kan kopplas till ett förbättrat sätt att registrera misshandelsbrott hos polisen.

Även om det är möjligt att pandemin kan ha bidragit till en viss del av ökningen i mars och april av de anmälda misshandelsbrotten, finns det således i nuläget osäkerhetsfaktorer som påverkar tolkningen av statistiken. Det är således möjligt att utsattheten för brott av närstående i parrelationer faktiskt har ökat under pandemin, utan att det ger utslag i statistiken över anmälda brott, och omvänt att en sådan eventuell ökning kommer att kunna ses i statistiken längre fram.⁵ BRÅ har rapporterat om en ökning av antalet anmälda sexualbrott i riket under 2020. Det finns vissa tecken på inverkan av pandemin under våren, men då det är vanligt med fluktuationer i statistiken över sexualbrott är det svårt att dra säkra slutsatser.⁶

Länsstyrelsen har tillsammans med länets aktörer arbetat tillsammans för att säkerställa en regional lägesbild kring utsatthet och samhällets möjlighet till stödinsatser. Lägesbilden visar bland annat att kommunerna i länet har genom ökad samverkan över förvaltningsgränser, ökat fokus på uppsökande arbete och information riktad till utsatta målgrupper, klarat av att hantera de sociala problem som pandemin orsakat generellt.⁷

3 Jämställdhetsmyndigheten. "Våldsutsatthet i samband med covid-19."

4 DN. Ökat våld i nära relationer i var tredje kommun under pandemin; SVT Nyheter. Anmält våld mot kvinnor ökar; TT. Anmäld kvinnomisshandel ökar – oklart varför.

5 Brå. "Fortsatta indikationer på konsekvenser av pandemin i Brås preliminära statistik över anmälda brott i november 2020." Sid: 10–11

6 Brå. "Fortsatta indikationer på konsekvenser av pandemin i Brås preliminära statistik över anmälda brott i november 2020." Sid: 11

7 Länsstyrelsen. Ny rapport belyser social problematik och utsatthet med koppling till covid-19.

SAMMANFATTNING

Uppföljning av strategin visar att majoriteten av Stockholms läns resultat ligger i linje med utvecklingen i riket. När det kommer till personuppläringsprocent⁸ för brotten; människohandel för sexuella ändamål och tvångsaktenskap ligger länets resultat över medianen i riket. Detta gäller även för andelen kommuner som uppger att de har aktuella skriftliga rutiner vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relation. De resultat som ligger under medianen i riket är personuppläringsprocent för köp av sexuell handling av barn och grov kvinnofridskränkning.

Hälften av åtagandena i handlingsplanen har kunnat följas upp. De flesta indikatorer i handlingsplanen är en form av processmått och inte effektmått (exempelvis resultatet av utbildningen eller effekten av den ökade kunskapen). De flesta indikatorer i strategin är effektmått. Strategins effektmått utgör ett bra komplement till handlingsplanens processmått, dock befinner sig effekten antingen långt ifrån åtagandena eller handlar om något annat än åtagandena. Risken är att det inte säger något om åtagandets resultat och effekt. För att kunna säkerställa effektkedjan mellan åtaganden i handlingsplanen och målsättningarna i strategin behöver fler eller andra indikatorer tillkomma för att kunna säkerställa och följa upp arbetet för samtliga strategiska målsättningar. En analys utifrån resultat och ovanstående problematik för varje målsättning följer nedan.

Mål 1: Myndigheter och aktörer arbetar våldsförebyggande

Genom åtaganden pågår metodutveckling på området som visar på positiva resultat för implementering och spridning. En stor utmaning är att det i dagsläget inte finns indikatorer för målsättningen som möjliggör en uppföljning för att förstå om kunskap finns om metoder och arbetssätt bland länets aktörer samt hur de tillämpas. Det saknas även indikatorer för att följa hur myndigheter samverkar med civilsamhället och näringslivet kring det våldsförebyggande arbetet.

Mål 2: Våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov

Att både andelen kommuner som erbjuder stödinsatser till våldsutövare samt antal klienter i behandlingsprogram inom Kriminalvården ökar är en positiv utveckling för målsättningen. Resultatet visar på att det finns tillgång till insatser. 20 procent av kommunerna uppger att de samverkar i enskilda ärenden. Dock är det inte möjligt att säkerställa om samverkan sker i återfallsförebyggande syfte eller om det mer handlar om samverkan kring våldsutsatta. Åtgärderna samt indikatorerna för strategin är i vissa fall inte möjliga att bryta ner på kön eller ålder. Samtliga åtgärder fokuserar på

⁸ Statistiken över personupplärade brott omfattar brott där minst en misstänkt person har lagförts för brottet genom att åtal har väckts, strafföreläggande har utfärdats eller åtalsunderlåtelse har meddelats. Brå. "Om statistiken – Uppklarade brott."

våldsutövare som riskerar att eller har utsatt närstående för våld. Det finns inte någon åtgärd eller indikator som behandlar våldsutövare som riskerar att eller har utsatt någon för sexualbrott (oberoende relation).

Mål 3: Myndigheter och aktörer arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare

De tre åtagandena fokuserar på att säkerställa kompetensförsörjning, spridning av metod eller att upptäcka våldsutövare inom Kriminalvården. Inget av åtagandena har kunnat visa på ett resultat som tydligt kan kopplas till målsättningen. Utmaningen ligger inte främst i åtagandena utan i de föreslagna indikatorerna för att följa utvecklingen av målsättningen. De indikatorerna mäter våldsutsatthet i befolkningen och inte om myndigheter arbetar aktivt, eller har rutiner och kompetens för att upptäcka våldsutsatta och våldsutövare. Andra indikatorer skulle behöva komma på plats för att möjliggöra uppföljning och en tydligare koppling till åtagandena.

Mål 4: Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov

Samtliga indikatorer handlar om socialtjänstens arbete och då med fokus på våld i nära relation. En stor andel kommuner erbjuder skyddat boende eller har skriftliga rutiner, ett positivt resultat som sticker ut i jämförelse med riket. Det är sämre resultat i jämförelse med riket när det gäller att säkerställa skolgången för barn i skyddat boende eller hur många som samverkar med externa aktörer i enskilda ärenden. Det finns inte indikatorer som följer socialtjänstens arbete med strategins målgrupper utöver de som utövar eller är utsatta för våld i nära relation, vilket osynliggör arbetet i uppföljningen, och försvårar prioriteringsarbetet. Resultatet av den påbörjade regionaliseringen av Mika- och KAST-verksamheterna är en positiv utveckling inom åtagandet för att öka tillgång till stöd för personer som har sex mot ersättning eller skadar sig med sex. Övriga åtaganden fokuserar främst på att tillgängliggöra information eller insatser men då flera av åtagandena inte har kunnat koppla den kommunikativa insatsen till en faktisk ökning av antalet ärenden går det inte att säga vilken effekt åtagandena har haft.

Mål 5: Rättsvårdande myndigheter håller god kvalitet i utredningar och i rättsprocesser

Indikatorerna för uppföljning av målet fokuserar främst på personupplärning⁹. Samtliga våldsutsatt-heter finns representerade i indikatorerna. En viss utmaning finns i att redovisa uppföljningen utifrån kön och ålder. Personuppläringsprocent är en indikator som visar på hela rättsprocessen. När indikatorn endast fokuserar på slutresultaten är det svårtolkat om var i rättskedjan en möjlighet till förbättring återfinns. Kopplat till polisens åtaganden och redovisningen till Åklagarmyndigheten kan en analys göras i relation till personuppläringsprocenten. Dock finns inte data för personupplärning för 2020 tillgänglig inför publicering av denna rapport, vilket gör att analysen inte kan göras i år. Vid nästkommande årsuppföljning kan denna analys göras för 2020. Att antalet klienter som får kontraktsvård ökar är en positiv utveckling utifrån Kriminalvårdens satsning. Indikatorer saknas för uppföljning av utfallsmått kring kunskap, metoder och arbetssätt inom rättsvårdande myndigheter men även kring myndigheters samverkan i brottsutredningar. I dagsläget saknas det även åtgärder kopplat till utfallsmåttet kring samverkan i brottsutredningar i uppföljningen. Dessa åtaganden finns under bland annat mål 6. Ett förslag är att flytta dessa åtgärder till denna målsättning istället.

⁹ Statistiken över personupplärade brott omfattar brott där minst en misstänkt person har lagförts för brottet genom att åtal har väckts, strafföreläggande har utfärdats eller åtalsunderlåtelse har meddelats. Brå. "Om statistiken – Upplärade brott."

Mål 6: Våldsutsatta vuxna och barn medverkar i brottsutredningar

Behov av utveckling då det i dagsläget inte finns indikatorer med säkerställd källa för målsättningen. Flera av åtagandena handlar om samverkan mellan myndigheter i rättsprocessen. Detta är ett utfallsmått för mål 5. Ett förslag är därför att flytta åtaganden till mål 5 för att kunna koppla åtagandena till en strategisk målsättning. Uppföljningen av åtagandet gällande spetsgruppens arbete har ingen koppling till utfallsmåttet att våldsutsatta vuxna och barn har skydd och stöd under brottsutredning och rättsprocess utifrån sina behov. Uppföljningen av åtagandet har mer fokus på att insatser är genomförda.

Mål 7: Myndigheter och aktörer arbetar med systematisk kunskapsutveckling

Indikatorerna ger en uppfattning kring kunskapsutvecklingen hos socialtjänsten kring våld i nära relationer. Det finns ingen indikator som följer andra myndigheter i länet eller kunskap kring andra våldsutsattheter eller våldsutövande. Indikatorn visar inte heller om det finns en struktur för kunskapsutvecklingen. Utfallsmålet fokuserar på systematisk uppföljning vilket endast en åtgärd syftar till att påverka. För målsättningen finns det behov av att se över indikatorerna för uppföljning för att vara mer heltäckande. Men även se över åtagandena då flera av dem mer försöker påverka utfallsmått för andra målsättningar.

Mål 8: Myndigheter och aktörer använder metoder och insatser som vilar på evidens och/eller på beprövad erfarenhet

Indikator kring kommuners användning av en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av våld i nära relation har Socialstyrelsen tagit bort ifrån Öppna Jämförelser från och med 2020. Målsättningen saknar därmed indikatorer för att följa någon myndighets användning av evidensbaserade metoder. Utfallsmålet kring att myndigheter kvalitetssäkrar sina metoder kan flera av åtagandena vara en spegling av. Flera av utvärderingarna eller pilottesterna har blivit försenade på grund av pågående pandemi.

Särskilda resurser och verksamheter

Kartläggningen visar ett det finns verksamheter för personer som utsatts eller utövat någon typ av våld i länet. Flest verksamheter finns det för dem som utsatts för våld i nära relation. Minst antal verksamheter finns för de som riskerar att utsätta eller har utsatt någon för sexualbrott. Verksamheterna riktar sig generellt relativt brett både vad det gäller kön och ålder. Majoriteten av verksamheterna inkluderar dock inte HBTQ-personer. Variationen på den geografiska tillgängligheten är stor bland verksamheterna. De verksamheter som har störst upptagningsområde i länet är dem som riktar sig till personer utsatta för våld i nära relation eller riskerar att eller har utsatt närstående för våld.

Slutsats

Med brister i uppföljningen är det inte möjligt att följa utvecklingen för alla målgrupper som omfattas av strategin och ge en heltäckande lägesbild för området. Resultatet som redovisas för varje åtagande kan följas enskilt men alla kan inte kopplas till effektmåtten i strategin på grund av ovanstående problematik. Därav går det inte att svara på om åtagandena i handlingsplanen ger den effekt som eftersträvas innan problematiken åtgärdas. Ett förbättringsarbete har påbörjats inom ramen för samverkansplattformen Operation Kvinnofrid som kommer pågå under 2021.

UPPFÖLJNING AV STRATEGI OCH HANDLINGSPLAN

Indikatorerna för uppföljning av de strategiska målsättningarna kommer, då det är möjligt, att redovisas uppdelat på kön och ålder. De indikatorer som redovisas nedan är de indikatorer som har en säkerställd källa. I de flesta fall avser redovisade data år 2019 och inte 2020, dock med några undantag. I strategin finns förslag på ett antal indikatorer för uppföljning, men då de saknar källa i dagsläget kommer de inte ingå i denna uppföljning.

De aktörer som har haft möjlighet att rapportera in resultat för åtaganden i handlingsplanen är: Polismyndigheten, Kriminalvården, Länsstyrelsen, Storsthlm samt Stockholms stad. Åklagarmyndigheten står i dagsläget som samverkanspart och har därför inget uppföljningsansvar, i handlingsplanen. Region Stockholm har inte haft möjlighet till uppföljning då verksamheten påverkats avsevärt av den pågående covid-19-pandemin.

De åtaganden som har följts upp har en indikator som är möjlig att följa upp i nuvarande system. I de fall då indikatorer ännu inte är fastställda för det aktuella åtagandet redovisas resultatet deskriptivt. Detta för att följa planering av arbetet och synliggöra detta för att möjliggöra samverkansvinster eller omprioriteringar. Handlingsplanen löper mellan 2020–2022 varav flera åtaganden följs upp vid handlingsplanens slut. Nedan redovisas **21** av **41** åtaganden tillsammans med indikatorer för strategin utifrån de åtta målsättningarna.

MÅL 1:

Myndigheter och aktörer arbetar våldsförebyggande

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2019

Andelen kvinnor som tillfrågats om våldsutsatthet fortsätter att öka och Stockholms län ligger i linje med medianvärdet i riket.

Indikatorn avser att mäta Region Stockholms våldsförebyggande arbete mot blivande barnafödande förälder. Utfallsmåtten i strategin handlar främst om kunskap och implementering av universella våldsförebyggande insatser. Ovanstående indikator avser mäta Region Stockholms arbetssätt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn. Indikatorn skulle kunna användas för mål 3 och utfallsmåtten om att myndigheter har rutiner och kompetens för

att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn. Dock mäter indikatorn endast om frågan är ställd, vilket kan ses som en rutin, men den mäter inte om personalen har kunskap för att upptäcka våldsutsatta.

De indikatorer som är klassade som utvecklingsindikatorer i strategin fokuserar på att följa upp just universellt våldspreventivt arbete. Dessa kan användas som utgångspunkt i utvecklingsarbetet för att säkerställa indikatorer för uppföljning av målsättningen.

Åtaganden i handlingsplanen

Åtgärder som att förnya innehåll i föräldragrupper, riktade kampanjer för att påverka attityder kring sex mot ersättning och pornografi ska följas upp vid handlingsplanens slut. Vidare följer de åtaganden som har följts upp och som främst handlar om processtöd, spridning och implementering av våldsförebyggande insatser.

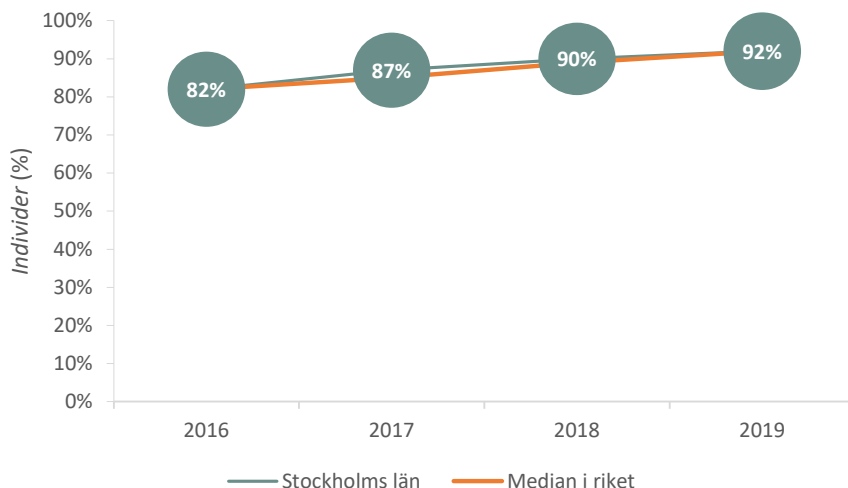

Fig 1. Andelen kvinnor som i samband med besök vid mödrhälsovården tillfrågats om våldsutsatthet. Orange linje är medianvärdet i riket. Grön tunn linje med procent visar polisregion Stockholm.

1.1 Erbjuda kommuner stöd i att utveckla ett tvärsektoriellt och tidigt förebyggande arbete genom dialog och kommunbesök, samt

1.2 Erbjuda kommuner processtöd med att komma igång med ett våldsförebyggande arbete genom dialog och kommunbesök

Länsstyrelsen har gett olika former av processtöd till sex kommuner och stadsdelar i länet för att utveckla ett universellt förebyggande arbete. Länsstyrelsen har i nuläget inget sätt att systematiskt följa utvecklingen på lokal nivå av våldsförebyggande arbete. Utveckling av en sådan uppföljning, som ska kunna vara nationellt jämförbar, har initierats i länsstyrelsernas nationella samverkan och kommer arbetas vidare med under 2021.

1.3 Stödja implementering och spridning av föräldraskapsstödsprogram

Föräldraskap i Sverige är ett universellt föräldrastödsprogram riktat till utrikesfödda föräldrar och har tagits fram av Stockholms stad och Länsstyrelsen Stockholm. Vid sidan av generellt föräldrastödjande inslag innehåller programmet frågor om antiagalagen, hedersrelaterat våld och förtryck samt tvångsäktenskap och könsstympling. Länsstyrelsen har sedan 2018 arbetat med att sprida programmet i länet i samverkan med Stockholms stad genom att finansiera utbildning av gruppleddare och instruktörer. 2020 utbildades 8 gruppleddare. Från 2018 fram till slutet av 2020 har det utbildats 18 instruktörer i 9 kommuner, 87 gruppleddare i stadsdelar inom Stockholms stad, samt 89 gruppleddare i länets övriga kommuner.

1.4 Stödja spridning av universellt våldsförebyggande insatser och metoder till förskola och skola

Forskningsöversikten Våldsprevention i Sverige¹⁰ har kartlagt och granskat effekten av våldspreventiva metoder med ett genusperspektiv. Översikten konstaterar att det finns få effektiva våldsförebyggande metoder för förskola och skola. Av de tre våldsförebyggande metoder i skolan som lyfts som längst gångna följer Länsstyrelsen pågående utvärderingar gällande två av dem (Friends-programmet och Mentors in violence prevention). Den tredje lovande metoden utgörs av Botkyrka kommuns våldsförebyggande skolprogram TÅGET. Kommunen är för närvarande inne i ett revideringsarbete för att möjliggöra spridning av programmet utanför kommunen. I detta arbete är Länsstyrelsen en samverkanspart för att på sikt kunna bidra till spridning av programmet. Länsstyrelsen har även i samverkan med Länsstyrelsen Skåne ingått ett samarbete med RFSU gällande revidering av organisationens metod Vill du? med effektutvärdering som mål och därmed på sikt fler effektiva metoder som kan spridas i länet.

Summering

Genom åtagandena pågår metodutveckling på området som visar på positiva resultat för implementering och spridning i hela länet. En stor utmaning är att det i dagsläget inte finns indikatorer för målsättningen som möjliggör en uppföljning för att följa om kunskap finns om metoder och arbetssätt bland länets aktörer samt hur de tillämpas. Det saknas även indikatorer för att följa hur myndigheter samverkar med civilsamhället och näringslivet kring det våldsförebyggande arbetet.

¹⁰ Franzén, A & Gottzén, L. "Våldsprevention i Sverige: en forskningsöversikt."

MÅL 2:

Våldsutövare har tillgång till återfallsförebyggande insatser utifrån sina behov

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2020

- **Andel kommuner där socialtjänsten erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till våldsutövare.**

Omkring 70 procent av länets kommuner uppger att de ger stödsamtal efter biståndsbeslut till våldsutövare. Andelen kommuner har varierat under tidsperioden men könsskillnaden är endast i mindre andelar. 2020 uppgav 73 procent att de gav stödsamtal efter biståndsbeslut till kvinnor och 70 procent till män. Resultatet följer medianen i riket.

- **Andel aktuella överenskommelser som socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära relationer i kommunerna har med externa aktörer om samverkan i enskilda ärenden (en sammanvägning av samtliga aktörer).**

2020 uppgav 20 procent av länets kommuner att socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära relationer har aktuella överenskommelser om samverkan i enskilda ärenden med externa aktörer. Resultatet ligger i linje med medianen i riket.

Åtaganden i handlingsplanen:

Åtgärder som att sprida metoder för att motivera våldsutövare att ta emot stöd och behandling, identifiera behandlingsinsatser på lokal nivå eller öka samverkan mellan frivård och socialtjänst ska följas upp vid handlingsplanens slut. Åtagande om att genomföra konferenser med fokus på våldsutövare har inte gått att genomföra som planerat på grund av pandemin. Nedan följer de åtaganden som har följts upp och som främst handlar om att sprida telefonlinjen Välj att sluta samt att säkerställa att fler våldsutövare erbjuds och genomför behandlingsprogram mot våld inom Kriminalvården.

2.4 Fortsätta sprida stödlinjen "Välj att sluta" i syfte att fler ur målgruppen ska söka stöd och behandling för sin våldsproblematik

580 000 boende i Stockholms län nåddes av information om stödlinjen på sociala medier. En stor reklamkampanj i bland annat tunnelbanan nådde 1,3 miljoner i Stockholm. Detta är inte unika individer då en person kan ha nåtts av kampanjen flera gånger.

Över 40 000 personer besökte webbplatsen väljattsluta.se i Stockholms län under 2020. De största åldersgrupperna var 25–34 och 35–44 år. 55 procent av besökarna var män och 45 procent kvinnor. Besökarna hittade till webbplatsen främst via sociala medier.

Under de 19 månader som telefonlinjen Välj att sluta varit öppen för samtal i Stockholms och Skåne län har 935 personer ringt. 442 personer (47 procent) beskrev att de utövat någon form av våld. Majoriteten av våldsutövarna var män och en fjärdedel var kvinnor. En uppföljning visar att minst en tredjedel av dem som utövat våld ringde vidare till en verksamhet för att få långsiktigt stöd.

Hänvisning till Välj att sluta finns på Polisens och Stockholms stads webbsidor. Andra hänvisningar har inte kunnat säkerställas utifrån inrapporterade resultat.

2.6 Fler våldsutövare erbjuds och genomför behandlingsprogram mot våld inom Kriminalvården

72 klienter påbörjade behandlingsprogram mot våld i nära relationer och 21 klienter fullföljde programmet under året. 44 klienter har fortsatt programmet över årsskiftet. Resultaten är en ökning från 2019 då 39 klienter påbörjade ett behandlingsprogram.

Summering

Att både andelen kommuner som erbjuder stödinsatser till våldsutövare ökar samt antal individer i behandlingsprogram inom Kriminalvården är en positiv utveckling för målsättningen. Resultatet visar på att det finns en tillgång till insatser. Då

åtgärder gällande metoder och behandlingsinsatser inte har kunnat följas upp är det svårt att svara på om myndigheter har metoder för att erbjuda insatser. 20 procent av kommunerna uppger att de samverkar i enskilda ärenden. Dock är det inte möjligt att säkerställa om samverkan sker i återfallsförebyggande syfte eller om det mer handlar om samverkan kring våldsutsatta. Åtgärderna samt indikatorerna för strategin är i vissa fall inte möjliga att bryta ner på kön eller ålder. Samtliga åtgärder fokuserar på våldsutövare som riskerar att eller har utsatt närstående för våld. Det finns inte någon åtgärd eller indikator som behandlar våldsutövare som riskerar att eller har utsatt någon för sexualbrott (oberoende relation).

MÅL 3:

Myndigheter och aktörer arbetar aktivt för att upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2019

- **Andel individer som själva uppger att de utsatts för misshandel. Kvinnor och män.**

6 procent av männen och 3 procent av de tillfrågade kvinnorna uppgav att de utsatts för misshandel under 2019. Andelarna överensstämmer med medianen i riket och har legat på en relativt konstant nivå mellan 2016–2019 i länet.

- **Andel individer som själva uppger att de utsatts för hot. Kvinnor och män.**

Andelen män och kvinnor som uppgav att de utsatts för hot det senaste året har legat på en konstant nivå sen 2016. 12 procent av männen och 10 procent av kvinnorna uppgav att de utsatts för hot 2019. Andelen ligger något över medianvärdet i riket.

- **Antal individer som avlidit till följd av dödligt våld per år.**

34 personer avled till följd av dödligt våld i Stockholms län under 2019. I statistiken framgår dock inte relationen mellan den utsatta och förövaren vilket inte möjliggör förståelsen för vilken typ av våld som lett till att dessa personer avled.

- **Andel individer som själva uppger att de utsatts för sexualbrott. Kvinnor och män.**

10 procent av kvinnorna och 2 procent av männen uppger att de utsattes för sexualbrott under 2019. Andelarna är relativt konstanta mellan 2016–2019 och det återfinns en tydlig könsskillnad. Resultatet mellan 2016–2019 följer medianvärdet i riket.

Åtaganden i handlingsplanen

Åtagandet för att utveckla och etablera en regional struktur för att samordna kompetenshöjande insatser för länets kommuner kommer redovisas vid handlingsplanens slut. Arbetet med att upptäcka våldsutövare bland de som är dömda för annan brottslighet inom Kriminalvården har inte varit möjligt att följa upp under året. Nedan följer det åtagandet som har följts upp.

3.2 Fortsätta sprida och implementera handledningen "Liten och trygg" till förskolans personal i länet, i syfte att öka personalens kunskap om våld och uppmärksamma utsatta barn

Länsstyrelsen har tillsammans med nio förskolor i Järfälla kommun genomfört ett utvecklingsarbete utifrån handledningen. I samarbete med Ersta Sköndal Bräcke högskola har en studie planerats,

för att undersöka genomförbarhet och användning av handledningen. Studien beräknas vara klar i slutet av 2021.

Summering

De tre åtagandena fokuserar på att säkerställa kompetensförsörjning, spridning av metod eller att upptäcka våldsutövare inom Kriminalvården. Inget av åtagandena har kunnat visa på ett resultat som tydligt kopplar till målsättningen. Utmaningen ligger inte främst i åtagandena utan i de föreslagna indikatorerna för att följa utvecklingen av målområdet. De indikatorerna mäter våldsutsatthet i befolkningen och inte om myndigheter arbetar aktivt, eller har rutiner och kompetens för att upptäcka våldsutsatta och våldsutövare. Andra indikatorer skulle behöva komma på plats för att möjliggöra uppföljning och en tydligare koppling till åtagandena.

MÅL 4:

Våldsutsatta vuxna och barn har tillgång till insatser utifrån sina behov

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2020

- **Andel kommuner där socialtjänsten erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till våldsutsatta vuxna. Kvinnor och män.**

Andelen kommuner där socialtjänsten erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till våldsutsatta vuxna håller en fortsatt hög nivå. 100 procent av kommunerna uppger att de erbjuder det till våldsutsatta kvinnor, motsvarande siffra för män är 94 procent av kommunerna.

- **Andel kommuner där socialtjänsten har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende.**

Andelen kommuner där socialtjänsten har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende minskar i länet. Tidigare år har länet legat över medianen i riket men mellan 2019–2020 sjönk andelen till 22 procent och ligger nu istället i linje med medianen i riket.

- **Andel aktuella överenskommelser som socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära relationer i kommunerna har med externa aktörer om samverkan i enskilda ärenden (en sammanvägning av samtliga aktörer).**

20 procent av länets kommuner uppger att socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära

relationer har aktuella överenskommelser om samverkan i enskilda ärenden med externa aktörer. Resultatet ligger i linje med medianen i riket.

- **Andel kommuner där socialtjänstens verksamhetsområden har aktuella skriftliga rutiner vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relationer.**

75 procent av länets kommuner uppger att de har aktuella skriftliga rutiner vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relation. Andelen har ökat stadigt sedan 2016 och ligger långt över medianen i riket.

Åtaganden i handlingsplanen

Operation Kvinnofrids åtagande om att ta fram en digital vägledning för yrkesverksamma med kontaktvägar till olika aktörers stöd och insatser i syfte att främja samverkan följs upp vid handlingsplanens slut. Nedan följer de åtaganden som har följts upp.

4.1 Verka för att personer som har sex mot ersättning eller skadar sig med sex har tillgång till adekvat stöd och behandling

Ett utvecklingsarbete för att regionalisera Stockholms stads Mika- och KAST-mottagningar till att omfatta hela länet som upptagningsområde

samt delfinansiering av regionkoordinatorerna har initierats. I slutet av året befann sig åtta kommuner i processen för att ansluta sig. Regionaliseringsarbetet kommer att pågå fortlöpande framöver.

4.3 Sprida det digitala verktyget "Infogeneratorn" för att tillgängliggöra information på olika språk till våldsutsatta

Länsstyrelsen har genomfört en rad informationsinsatser om verktyget. En kartläggning som genomfördes under hösten visar bland annat att en tredjedel av de svarande kommunerna använder Infogeneratorn och framförallt för information och stöd på olika språk i individärenden.

4.4 Genomföra informationskampanjen "Aldrig igen" i Stockholms stad i syfte att fler ur målgruppen ska söka stöd och hjälp för sin våldsatthet samt undersöka förutsättningarna för en liknande regional kampanj

I syfte att få våldsutsatta/våldsutövare att söka stöd och hjälp hänvisar informationskampanjen "Aldrig igen" till Stockholms stads Relationsvårdsteam (RVT) samt Relationsvårdscentrum (RVC). 3152 ärenden inkom till RVT & RVC under 2020. I nuläget för inte RVT eller RVC statistik över hur många det är som anger att de fått information via kampanjen "Aldrig igen". Därav går det inte att säkerställa kampanjens påverkan på antal ärenden till RVT eller RVC. Andra indikatorer kan behöva tillkomma för att följa upp åtagandet om RVT och RVC inte ska föra någon sådan statistik framöver.

4.5 Ta fram en förnyad kommunikationsstrategi för att sprida information om polisens verksamhet i syfte att öka anmälningsbenägenheten och minska mörkertalen (exempelvis genom kampanjen "Kom till oss")

En kommunikationsstrategi om polisens verksamhet är framtagen och ska följas upp vid handlingsplanens slut. Vidtagna åtgärder 2020 är att kampanjen "Kom till oss" genomfördes under juni–aug 2020 i media, sociala medier och tunnelbana.

Summering

Samtliga indikatorer handlar om socialtjänstens arbete och då med fokus på våld i nära relation. En stor andel kommuner erbjuder skyddat boende eller har skriftliga rutiner, ett resultat som positivt sticker ut i jämförelse med riket. Sämre resultat i jämförelse med riket när det gäller att säkerställa skolgången för barn i skyddat boende eller hur många som samverkar med externa aktörer i enskilda ärenden. Det finns inte indikatorer som följer socialtjänstens arbete med andra målgrupper för strategin vilket osynliggör arbetet i uppföljningen, och försvårar prioriteringsarbetet. Resultatet av den påbörjade regionaliseringen av Mika- och KAST-verksamheterna är en positiv utveckling inom åtagandet för att öka tillgång till stöd för personer som har sex mot ersättning eller skadar sig med sex. Övriga åtaganden fokuserar främst på att tillgängliggöra information eller insatser men då flera av åtagandena inte har kunnat koppla den kommunikativa insatsen till en faktisk ökning av antalet ärenden går det inte att säga vilken effekt åtagandena har haft.

MÅL 5:

Rättsvårdande myndigheter håller god kvalitet i utredningar och i rättsprocesser

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2019

Våld i nära relation

Personuppklaringsprocent per brottstyp 2019. Uppdelad på kön då det är möjligt.

Brottstyp	Totalt	Kvinnor	Män
Misshandel av närstående genom parrelation		14 %	7 %
Grov kvinnofridskränkning		9 %	

För ”misshandel av närstående genom parrelation” är personuppklaringsprocenten 14 procent om den utsatta var kvinna medan den är 7 procent om den utsatta var man. Siffrorna ligger i linje med medianvärdet i riket för båda könen. Då brottskoden ändrades under 2019 går det inte att göra en jämförelse med resultatet bakåt i tiden.

9 procent av de handlagda brotten av ”grov kvinnofridskränkning” ledde till personuppklaring under 2019. Detta är en minskning i jämförelse med riket.

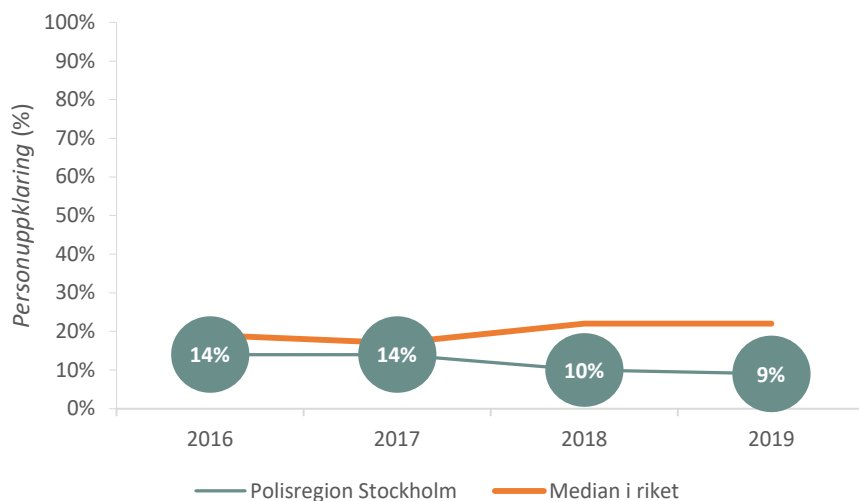

Fig 2. Andel handlagda brott av grov kvinnofridskränkning som lett till personuppklaring per år (personuppklaringsprocent). Tidsperiod: 2016–2019. Orange linje är medianvärdet i riket. Grön tunn linje med procent visar polisregion Stockholm.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Personupplklaringsprocent per brottstyp 2019. Uppdelad på kön då det är möjligt.

Brottstyp	Totalt	Kvinnor	Män
Tvångsäktenskap	3 %		
Könsstympning	0 %		

3 procent av de handlagda brotten av "tvångsäktenskap och äktenskapstvång/vilseledande till tvångsäktenskapsresa" ledde till personuppläkning 2019, vilket är högre än medianen i riket. Tidigare år har inte några handlagda brott lett till personuppläkning.

Mellan 2016–2019 har inget brott av "könsstympning" lett till personuppläkning i polisregion Stockholm. Detta resultat återfinns även i riket.

Sexuellt våld oberoende relation

Personupplklaringsprocent per brottstyp 2019. Uppdelad på kön då det är möjligt.

Brottstyp	Totalt	Kvinnor	Män
Kontakt med barn i sexuellt syfte	7 %		
Våldtäktsbrott		13 %	7 %

Under 2019 följer polisregion Stockholm ökningen av personupplklarade brott av "kontakt med barn i sexuellt syfte" med medianen i riket. Under 2019

ledde 7 procent av de handlagda brotten till personuppläkning. Andelen fluktuerar mellan 0–8 procent mellan 2016–2019.

Andelen handlagda "våldtäktsbrott" som lett till personuppläkning är en sammanslagning utefter kön och visas inte efter ålder eller relation till förövaren. 13 procent av de handlagda brotten där en kvinna eller flicka var utsatt ledde till personuppläkning. Motsvarande siffra för män och pojkar är 7 procent 2019. Dessa siffror överensstämmer med medianvärdet i riket.

Prostitution

Personupplklaringsprocent per brottstyp 2019. Uppdelad på kön då det är möjligt.

Brottstyp	Totalt	Kvinnor	Män
Koppleri	19 %		
Köp av sexuell tjänst	45 %		
Köp av sexuell handling barn	43 %		

Andelen handlagda "koppleribrott" som lett till personuppläkning per år har tidigare år varit högre i andelen i jämförelse med medianen i riket. För 2019 ledde 19 procent av de handlagda brotten till personuppläkning, vilket för året ligger i linje med medianvärdet i riket.

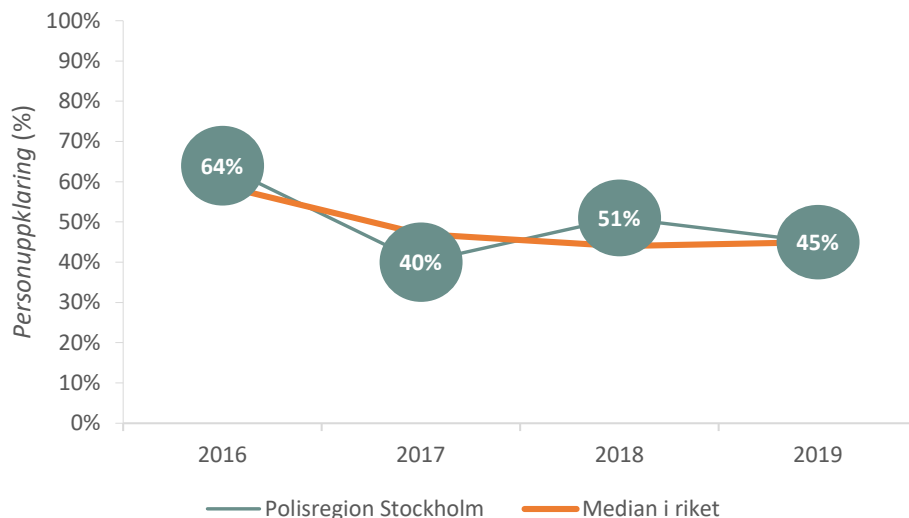

Fig. 3. Andel handlagda brott av köp av sexuell tjänst som lett till personuppklaring per år (personuppklaringsprocent). Tidsperiod: 2016–2019. Orange linje är medianvärdet i riket. Grön tunn linje med procent visar polisregion Stockholm.

45 procent av de handlagda brotten av ”köp av sexuell tjänst” ledde till personuppklaring. Detta ligger helt i linje med medianvärdet i riket. Mellan 2016–2019 finns dock en successiv minskning från 64 procent (2016) till just 45 procent (2019).

Andelen handlagda brott av ”köp av sexuell handling av barn” som lett till personuppklaring har minskat mellan 2018–2019. 2019 var andelen 43 procent av samtliga handlagda brott. Detta är en minskning från 63 procent året innan och ligger under medianvärdet för riket.

Människohandel för sexuella ändamål

Personuppklaringsprocent per brottstyp 2019. Uppdelad på kön då det är möjligt.

Brottstyp	Totalt	Kvinnor	Män
Människohandel för sexuella ändamål	5 %		

5 procent av de handlagda brotten av ”människohandel för sexuella ändamål” ledde till personuppklaring under 2019, vilket är något högre i jämförelse med medianvärdet i riket. Mellan 2016–2019 har polisregion Stockholm haft högre personuppklaring än medianvärdet i riket, utöver 2017 då 0 procent av de handlagda brotten ledde till personuppklaring.

Åtaganden i handlingsplanen

Samtliga åtaganden i handlingsplanen har kunnat följas upp. Dock görs ingen slut-uppföljning för att effektivisera brottsbekämpningen genom den särskilda satsningen "Initiativ gryning", eller arbetet med att utveckla arbetet med att utreda och lagföra personer som begått människohandelsbrott i sexuellt syfte samt prostitution. Detta för att de ska redovisas vid handlingsplanens slut. Arbetet kan dock följas nedan med statistik av antal ärenden som redovisats till Åklagarmyndigheten. Statistiken avser 2020 men siffror för 2019 presenteras för att fungera som ett jämförelseår. Nedan följer de åtaganden som har följts upp.

5.1 Effektivisera brottsbekämpningen genom den särskilda satsningen "Initiativ gryning"¹¹ i syfte att intensivifiera arbetet med särskilt utsatta brottsoffer (våld inom familjen, våldtäkter samt sexualbrott mot barn till exempel grooming och barnpornografi)

Observera att brottskoder för brott i nära relation har förändrats under mätperioden varför brottsområdet omfattar flera brott/händelser än tidigare. Vissa brottskoder inom brottsområdet brott i nära relation har ökat, och andra har minskat. Därav har brottskoder sammanförts under "brott i nära relation". Antalet brott inom denna kategori totalt har ökat med cirka 8–9 procent. Det finns flera förklaringsmodeller för detta resultat, en är att avrapporterings-systemet ändrades i februari 2020, där en brottskod blev mer använd och andra minskade rejält.

11 Polisen i region Stockholm bedriver ett långsiktigt förbättringsarbete, Initiativ Gryning. Initiativet innebär bland annat en tydligare koordinering av regionens arbete genom ett operationscenter, en gemensam lägesbild och analys, förstärkt samverkan, ökad användning av forskning och beprövande metodstöd med mera. Initiativ gryning inleddes under 2020.

Tabell 1. Sammanställning av antal inkomna ärenden/anmälda brott samt ärenden redovisade till åklagare utifrån en jämförelse mellan år 2019 och 2020.

Brottskodsgrupp text	År	Anmälda brott	Inkomna ärenden	Ärenden redovisade till åklagare
Brott i nära relation ¹² (polisen)	2019	5 192	4 247	633
Brott i nära relation ¹³ (polisen)	2020	5 669	4 578	754
Brott mot barn	2019	13 067	9 019	1 103
Brott mot barn	2020	12 854	8 724	1 082
Sexualbrott	2019	5 552	4 174	735
Sexualbrott	2020	5 892	4 395	838
Sexualbrott mot barn (2019)	2019	2 233	1 546	294
Sexualbrott mot barn (2019)	2020	2 489	1 707	289

12 Avser brottskoder 9365, 9381, 9382 och 4012

13 Avser brottskoder 9365, 9381, 9382 och 4012

5.2 Polisen kommer att utveckla arbetet med att utreda och lagföra personer som begår människohandelsbrott i sexuellt syfte samt prostitution

Utifrån indikatorn för åtagandet; antal redovisade ärenden till åklagaren återfinns en sammanställning under tabell 2. År 2019 är ett jämförelseår då åtagandet initierades i och med handlingsplanen i januari 2020.

Tabell 2. Sammanställning av antal inkomna ärenden/ anmälda brott samt ärenden redovisade till åklagare utifrån en jämförelse mellan år 2019 och 2020.

Brottskod + text	År	Anmälda brott	Inkomna ärenden	Ärenden redovisade till åklagare
0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	2019	6	3	0
0418 Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	2020	5	2	1
0419 Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	2019	41	31	0
0419 Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	2020	28	26	1
0609 Koppleri	2019	47	38	2
0609 Koppleri	2020	79	52	8
0610 Köp av sexuell handling av barn under 18 år	2019	82	41	12
0610 Köp av sexuell handling av barn under 18 år	2020	59	54	19
0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering	2019	249	134	23
0611 Utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering	2020	360	184	37
4024 Köp av sexuell tjänst	2019	163	105	49
4024 Köp av sexuell tjänst	2020	327	246	178

5.3 Personutredningar av god kvalitet¹⁴ genomförs inom frivården

Kriminalvården har under året arbetat särskilt med att öka antalet klienter som får kontraktsvård¹⁵. Arbetet har främst fokuserats på klienter dömda för våld i nära relation. Antalet föreslagna för kontraktsvård ökade från 198 till 210 under 2020. Siffran avser föreslagna kontraktsvård av alla typer av kontraktsvård, inte bara våld i nära relation. Åttagandet är svårt att följa upp mer exakt än så, då en del dömda för våld i nära relation får behandling för exempelvis missbruk. Men då ett fokuserat arbete har gjorts mot klienter dömda för våld i nära relationer är det troligt att ökningen till stor del utgörs av dessa klienter.

Summering

Indikatorerna för uppföljning av målet fokuserar främst på personupplklaringsprocent. Samtliga våldsutsattheter finns representerade i indikatorerna. En viss utmaning finns i att redovisa uppföljningen utifrån kön och ålder. Personupplklaringsprocent är en indikator som visar på hela rättsprocessen. När indikatorn endast fokuserar på slutresultaten är det svårtolkat om var i rättskedjan en möjlighet till förbättring återfinns. Kopplat till polisens åtaganden och redovisningen till Åklagarmyndigheten kan en analys göras i relation till personupplklaringsprocenten. Dock finns inte data för personupplklärung för 2020 tillgänglig inför publicering av denna rapport, vilket gör att inte analysen kan göras i år.

¹⁴ Utifrån risk och behov föreslå den påföljd som är mest verkningfull när det gäller att förhindra återfall.

¹⁵ Kontraktsvård är ett annat ord för straffet skyddstillsyn med föreskrift om särskild behandlingsplan. För att kontraktsvård ska bli aktuellt som straff, måste klienten inse att hon eller han har ett problem och vara villig att genomgå behandling för att förändra sitt beteende. Det måste finnas ett samband mellan klientens problematik och brottet.

Vid nästkommande årsuppföljning kan denna analys göras för 2020. Att antal klienter som får kontraktsvård ökar är en positiv utveckling utifrån Kriminalvårdens satsning. Indikatorer saknas för uppföljning av utfallsmått kring kunskap, metoder och arbetssätt inom rättsvårdande myndigheter men även kring myndigheters samverkan i brottsutredningar. I dagsläget saknas det även åtgärder som kopplar till utfallsmåttet kring samverkan i brottsutredningar i uppföljningen. Dessa åtaganden finns under andra målsättningar. Ett förslag är att flytta dessa åtgärder till denna målsättning istället.

MÅL 6:
**Våldsutsatta vuxna och barn
medverkar i brottsutredningar**
**Indikatorer för strategin som har följts upp
mellan 2016–2019/2020**

Denna målsättning saknar i dagsläget indikatorer med säkerställda källor. De föreslagna indikatorerna avser bland annat att mäta kvalitet i rättsväsendets process i relation till målsägande, både vuxna och barn.

Åtaganden i handlingsplanen

Samtliga åtaganden i handlingsplanen har kunnat följas upp. Dock görs ingen slutuppföljning för åtgärder gällande samverkan. Detta för att de ska redovisas vid handlingsplanens slut. Vad som har gjorts under året redovisas deskriptivt nedan. Åtagandet gällande spetsgrupp mot prostitution och människohandel har kunnat följas upp. Nedan följer de åtaganden som har följts upp.

6.1 Förbättra formerna för samverkan mellan Polisen och Åklagarmyndigheten i enlighet med de regionala samverkansöverenskommelserna

Samverkan mellan åklagare och polis ska följas upp vid handlingsplanens slut. Under 2020 har följande åtgärder vidtagits för att stärka samverkan:

- Ett samverkansavtal på regional nivå är framtaget. I avtalet omnämns specifikt arbetet inom Initiativ Gryning.

- Åklagarmyndigheten har haft representation i styrgruppen för Initiativ Gryning, samt Polismyndighetens operativa ledningsgrupp.
- Åklagarmyndigheten har varit delaktig i framtagandet av utbildningsmaterialet: Ett utvecklat bästa arbetssätt. I de lokala samverkansöverenskommelserna mellan regionens polisområden och åklagarkammare har man fastställt att metoderna i utbildningsmaterialet ska vara väl implementerade i båda verksamheterna.

6.2 Utveckla samverkan mellan Polisen och kommunernas enheter mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Samverkan mellan polis och länets kommuner ska följas upp vid handlingsplanens slut. Under 2020 har följande åtgärder vidtagits för att stärka samverkan:

- En pilotverksamhet har under året startats i samverkan med Stockholms stad för att snabbare vidta åtgärder i situationer där barn bevittnar eller utsätts för våld i familjen. Under 2021 startar projekt "Island" i Polisregion Stockholm för att förbättra denna samverkan med syfte att säkerställa barns rättigheter och skydd. Socialjouren kommer att under den ettåriga pilottiden att prioritera samtliga samtal från polis som uppfyller kriteriet, det vill säga att det finns kännedom om att barn finns på den plats dit polis är kallad då ett misstänkt våldsbrott pågår i hemmet. Aktuella lokalpolisområden är Farsta och Skärholmen.
- Med ett ökat fokus på gärningspersonen är målet med projekt IGOR att öka tryggheten, identifiera tidiga risker för hot och våld samt att initiera

våldsreducerande åtgärder och/eller lagföring. Pilotprojekt syftar bland annat till att arbeta brottsförebyggande genom uppsökande verksamhet, ökad lagföring inom utredningar som rör brott i nära relation samt att skapa en fungerande samverkan mellan aktuella samhällsaktörer. Projektet som pågår under hela 2021 är avgränsat att i första hand gälla lokalpolisområde Södermalm och innebär bland annat anställning av fyra poliser med särskilt uppdrag.

6.3 Utveckla samverkan mellan Polisen och socialtjänsten i syfte att stödja utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål i rättsprocessen

Samverkan mellan polis och socialtjänst ska följas upp vid handlingsplanens slut. Under 2020 har följande åtgärder vidtagits för att stärka samverkan:

- Människohandelssektionen inrättades den 1 september 2019. Under året har polisregionen rekryterat medarbetare och har en uppsökande grupp med särskilt uppdrag att arbeta uppsökande mot bland annat sexköp/sexuell exploatering.
- Den uppsökande verksamheten görs i samverkan med socialtjänsten i Stockholms stad, där numera två socialsekreterare följer med ut och arbetar uppsökande tillsammans med gruppen. För att förtydliga samverkan har arbetet påbörjats med en samverkansöverenskommelse mellan Socialförvaltningen, Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Socialtjänsten har kontor i polisens lokaler och finns på plats flera gånger i veckan. Kontorsutrymmet delas av de båda regionkoordinatorerna mot människohandel samt socialsekreterarna.

6.4 Samordna en regional och operativ spetsgrupp mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål i syfte att uppnå samordnade insatser i enskilda ärenden för vuxna och barn och unga.

Under året har delar av spetsgruppen arbetat intensivt med flertalet uppmärksammade insatser mot både prostitution och människohandel. Bland annat har delar av spetsgruppen arbetat med ett sugardejtingärende som resulterade i fällande dom vid Stockholms tingsrätt gällande köp av sexuell handling av barn. Sju av tio åtalade män dömdes och fick påföljden villkorlig dom och dagsböter. En av männen dömdes till villkorlig dom och 75 timmars samhällstjänst vilket enligt domen motsvarar två månader i fängelse. (Stockholms Tingsrätt Mål nr: B 969-20).

Summering

Behov av utveckling då det i dagsläget inte finns indikatorer med säkerställd källa för målsättningen. Flera av åtagandena handlar om samverkan mellan myndigheter i rättsprocessen. Detta är ett utfallsmått för mål 5. Ett förslag är därför att flytta åtaganden till mål 5 för att tydligare koppla åtaganden till en strategisk målsättning. Uppföljningen av spetsgruppens arbetet får ingen koppling till utfallsmålet att våldsutsatta vuxna och barn har skydd och stöd under brottsutredning och rättsprocess utifrån sina behov. Uppföljningen av åtagandet har mer fokus på att insatser är genomförda.

MÅL 7:

Myndigheter och aktörer arbetar med systematisk kunskapsutveckling

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2020:

- **Andel kommuner där socialtjänstens handläggare, som utreder barn som har utsatts för eller bevittnat våld, som under det senaste året har fått utbildning om våld i nära relationer.**

95 procent av kommunerna i länet uppger att handläggare inom socialtjänsten som utreder barn som har utsatts eller bevittnat våld har fått utbildning om våld i nära relationer under 2020. En stadig ökning av andel kommuner har skett från 2016 fram till 2020. Denna utveckling följer utvecklingen i riket.

- **Andel kommuner, där socialtjänstens handläggare som utreder vuxna, som under det senaste året har fått utbildning om våld i nära relationer.**

Samtliga kommuner i Stockholms län har både 2019 samt 2020 uppgett att handläggare inom socialtjänsten, som utreder vuxna, har fått utbildning om våld i nära relationer. Den utveckling som skett i länet från 2016 överensstämmer med utvecklingen i riket.

Åtaganden i handlingsplanen

Åtagandena fokuserar på kunskaphöjande insatser till yrkesverksamma om våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Finns även åtagande kring att stötta användandet av systematisk uppföljning för båda våldsutsatta och våldsutövare. Kunskaphöjande insatser inom det våldsförebyggande området har inte kunnat följas upp då samtliga insatser blev inställda. Nedan följer de åtaganden som har följts upp.

7.1 Stödja användandet av verktygen för systematisk uppföljning; våldsutövare (SUV) och våldsutsatta (SU Kvinnofrid) inom socialtjänsten.

Huvudaktiviteten har varit att stödja de kommuner och stadsdelar i länet som deltagit i SKR:s projekt SU/Kvinnofrid. Sex kommuner samt två stadsdelar anmälde sig som piloter till projektet. Projektet har genomförts digitalt med informationsmöten, webinarier och handledningar. Oklart om projektet får någon fortsättning. Inom Storsthlm kommer arbetet med systematisk uppföljning (SU) att fortsätta bland annat genom samverkan med kommuner i länet och styrgruppen för RSS.

7.4 Erbjudna grundläggande utbildningar till yrkesverksamma i länet om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt höja kunskapen kring särskilt sårbara grupper

Webbkurs om våld¹⁶ – Under året har 26 234 användare startat konto över hela landet. Utav dessa är 22,9 procent användare i Stockholms län. De yrkeskategorier som ökat mest under året är; "Hälsa- och sjukvård/tandvård", "Studenter" samt kategorin "Övriga myndigheter".

¹⁶ Nationellt centrum för kvinnofrid. "En introduktionskurs om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer".

Kunskapsutveckling inom hälso- och sjukvården – Enheten, Våld i nära relationer vid Akademiskt primärvårdscentrum, har ett regionalt uppdrag att arbeta med systematisk kunskapsutveckling inom hälso- och sjukvården med huvudfokus på primärvården. Enheten utbildar flera tusen medarbetare varje år.

Ett utvecklat bästa arbetssätt – Polisregion Stockholm genomförde en omfattande kunskapsinsats under första halvåret 2020. Grunden är ett nationellt metodstöd – Ett utvecklat bästa arbetssätt. Inspirationsfilmer samt diskussionsunderlag har producerats. Samtliga anställda, men särskilt prioriterade grupper, ska under första halvåret 2021 helt eller delvis tagit del av materialet samt deltagit i gruppdiskussioner kring den egna verksamheten i förhållande till hur brott i nära relation ska hanteras.

Ökat utredningsstöd avseende hedersrelaterat våld och förtryck – Inom Polisen finns kompetensstöd för utredningar avseende hedersrelaterade ärenden. Projekt Brevduva initierades under 2020 med start den 1 februari 2021. Det ska pågå under 1 års tid med möjlighet till förlängning efter utvärdering. Projektet bygger på att regelbundet identifiera nyinkomna ärenden för att därmed kunna ge riktat stöd och information till de som handlägger dessa ärenden.

7.5 Genomföra kunskapshöjande insatser om prostitution och människohandel för sexuella ändamål för yrkesverksamma genom kurser, konferenser och seminarier

Länsstyrelsen anordnade en digital grundutbildning i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten. Cirka 100 personer deltog från olika myndigheter och

kommunala verksamheter i länet. Utbildningen syftade till att ge deltagarna grundläggande kunskaper i ämnet med fokus på lagstiftning och aktörernas olika ansvar.

7.6 Sprida grundkursen om hedersrelaterat våld och förtryck "webbkursheder.se" till socialtjänst, förskola – skola och utbilda kursledare samt undersöka om kursen kan vara ett relevant verktyg för personal inom Region Stockholm och Polisen

Med hjälp av Webbkurs heder utbildade Länsstyrelsen 47 kursledare under året. Totalt finns det nu 112 utbildade kursledare i kommuner, stadsdelar och inom civilsamhällesorganisationer i länet. 52 procent av kursledarna hade tre månader efter avslutad utbildning påbörjat ett planeringsarbete för att genomföra kompetenshöjande träffar i den egna organisationen. 31 procent hade genomfört en första träff och drygt 65 procent uppgav att det finns ett beslut om att hålla kompetenshöjande träffar med stöd av Webbkurs heder.

Summering

Indikatorerna ger en uppfattning kring kunskapsutvecklingen hos socialtjänsten kring våld i nära relationer. Finns ingen indikator som följer andra myndigheter i länet eller kunskap kring andra våldsutslag eller våldsutövande. Indikatorn visar inte heller om det finns en struktur för kunskapsutvecklingen. Utfallsmålet fokuserar på systematisk uppföljning vilket endast en åtgärd syftar till att påverka. För målsättningen finns det behov att både se över indikatorerna för uppföljning för att vara mer heltäckande. Men även se över åtagandena då flera av dem mer försöker påverka utfallsmått för andra målsättningar.

MÅL 8:

Myndigheter och aktörer använder metoder och insatser som vilar på evidens och/eller på beprövad erfarenhet

Indikatorer för strategin som har följts upp mellan 2016–2019:

- **Andel kommuner där socialtjänsten använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp hos våldsutsatta vuxna.**

Samtliga kommuner i Stockholms län uppger att de använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp hos våldsutsatta vuxna. Mellan 2016–2019 har minst 92 procent av kommunerna uppgett att de använder en standardiserad bedömningsmetod. Detta följer utvecklingen i riket. Observera att denna indikator är borttagen från "Öppna Jämförelser – Våld i nära relationer" från 2020 då Socialstyrelsen har betraktat resultatet som måluppfyllnad i riket.

Åtaganden i handlingsplanen

Åtagandena handlar främst om att pilottesta, utvärdera eller utveckla olika program eller metoder. Flera åtaganden ska redovisas först vid handlingsplanens slut men redovisas deskriptivt för att synliggöra arbetet inom åtagandet. Nedan följer de åtaganden som har följts upp.

8.1 Ta fram en vägledning för samtal med unga som lever i en hederskontext och sprida denna till relevanta målgrupper i länet.

Med forskare vid Ersta Sköndal Bräcke högskola och Origo¹⁷ har Länsstyrelsen arbetat med att formalisera och utvärdera Origos samtalsmodell med unga. Målet med arbetet är att samtalsmodellen ska kunna utgöra ett stöd för yrkesverksamma som möter unga som lever med hedersnormer i en råd- och stödkontakt. Resultatet beräknas presenteras i slutet av 2021.

8.2 Utvärdera föräldraskapsstödsprogrammet Föräldraskap i Sverige

Utvärderingen av det universella föräldrastödsprogrammet Föräldraskap i Sverige inleddes 2018. Resultat var planerat till 2020 men har fått skjutas fram till 2021 eftersom covid-19 har försvårat datainsamling då föräldragrupper fått ställas in.

8.3 Metodutveckla och etablera en enhetlig utredningsprocess (rättsprocess) utifrån evidens

Metodutvecklingen ska följas upp först efter handlingsplanens slut. Under 2020 har följande åtgärder vidtagits:

¹⁷ Länets myndighetsgemensamma resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

- Utifrån den särskilda satsningen som innefattade implementeringen av metodstödet "Ett utvecklat arbetssätt" (se 7.4) har Polismyndighetens Nationella operativa avdelningen (Noa) i samråd med polisregionerna tagit fram en modell för uppföljning av användandet av metodstödet. Noa sammanställer och analyserar resultatet under februari månad 2021.
- I arbetet med etableringen av en enhetlig utredningsprocess har Polisregion Stockholm rekryterat 112 medarbetare externt, dels som utredare, dels andra kompetenser och stödfunktioner för att effektivisera brottsbekämpningen avseende särskilt utsatta brottsoffer. Rekryteringen fortsätter och totalt antal medarbetare ska uppgå till 135. En forskare specialiserad på gärningsmannabeteenden har även anlitats, i syfte att utveckla polisens brottsförebyggande arbetsmetoder.

8.5 Pilottesta det individuella behandlingsprogrammet Predov (Preventing Domestic Violence) för våldsutövare inom en pilotkommun

Uppföljningen i bland annat pilotkommunen Södertälje, visar att programmet fungerar även i den kommunala öppenvården. Dock behövs mer underlag för att bli säker på den slutsatsen, troligtvis i form av en större öppenvårdspilot.

Summering

Finns i dagsläget endast en indikator för målsättningen. Denna indikator kring kommuners användning av en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av våld i nära relation har Socialstyrelsen tagit bort ifrån Öppna Jämförelser från och med 2020. Målsättningen saknar därmed indikatorer för att följa någon myndighets användning av evidensbaserade metoder. Utfallsmåttet kring att myndigheter kvalitetsäkrar sina metoder kan flera av åtaganden vara en spegling av. Flera av utvärderingarna eller pilottesterna har blivit försenade på grund av pågående pandemi.

SÄRSKILDA RESURSER OCH VERKSAMHETER

Nedan följer en kartläggning av särskilt riktade verksamheter till personer som har utsatts för våld eller utövat våld. Kartläggningen har skett via webbsök och resultatet baseras på den information myndigheter och aktörer kommunicerar på sina webbplatser. Då en verksamhet kan rikta sig till flera målgrupper går det inte att lägga samman antal verksamheter för alla våldsutsattheter eller våldsutövande. Andelen som riktar sig till olika könstillhörigheter kan också vara sammanlagt mer än 100 procent då en verksamhet kan rikta sig till mer än en könstillhörighet. Se bilaga 1 för en grafisk sammanställning.

Våld i nära relation

Det finns flest antal verksamheter (115) i länet som uppger att de riktar sig till personer som är utsatta för våld i nära relationer. 70 procent av verksamheterna uppger att de riktar sig till kvinnor, hälften av dem uppger att de riktar sig till flickor eller män. 37 procent av verksamheterna säger sig rikta sig till pojkar. Minst andel verksamheter (20 procent) uppger att de även riktar till HBTQ-personer. Lika stor andel (43 procent) av verksamheterna leds antingen av en kommun eller en civilsamhällesorganisation. 10 procent av verksamheterna är samverkande verksamheter.

Samtliga medborgare i länet har tillgång till en verksamhet i sin hemkommun. 34 procent av verksamheterna riktar sig även till hela länet.

Hedersrelaterat våld och förtryck

57 verksamheter riktar sig till personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck i länet. 70 procent av verksamheterna riktar sig till kvinnor och 60 procent alternativt 67 procent riktar sig till pojkar alternativt flickor. 58 procent riktar sig till män. Minst andel verksamheter 23 procent riktar sig även till HBTQ-personer. Hälften av verksamheterna leds av kommunen, 33 procent är civilsamhällesorganisationer och 9 procent av verksamheterna görs i samverkan, exempelvis Origo – ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld.

Medborgare i 14 av länets 26 kommuner har tillgång till en verksamhet i sin hemkommun. 38 procent av det totala antalet verksamheter riktar sig till samtliga medborgare i länet.

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Det finns 22 verksamheter i länet som riktar sig till personer som befinner sig i prostitution eller är utsatta för människohandel för sexuella ändamål. 68 procent av verksamheterna riktar sig till kvinnor och 55 procent till män. 64 procent uppger att de riktar sig till flickor eller pojkar. Lägst andel 32 procent uppger att de även riktar sig till HBTQ-personer. 59 procent leds av civilsamhällesorganisationer, 18 procent av verksamheterna leds av kommuner och 14 procent av Region Stockholm.

I 3 kommuner i länet har medborgarna tillgång till en verksamhet i sin hemkommun. 74 procent av verksamheterna uppger att de riktar sig till samtliga medborgare i länet.

Sexuellt våld oberoende relation

42 verksamheter i länet riktar sig till personer utsatta för sexuellt våld oberoende relation. Störst andel (67 procent) riktar sig till flickor och 62 procent till kvinnor. Hälften riktar sig till män och 60 procent till pojkar. 43 procent av verksamheterna riktar sig även till HBTQ-personer. Civilsamhällesorganisationer står för 60 procent av verksamheterna, 19 procent av verksamheterna leds av en kommun.

Medborgare i 10 av länets 26 kommuner har tillgång till en verksamhet i sin hemkommun. 68 procent av verksamheterna riktar sig till samtliga medborgare i länet.

Riskerar att/har utsatt närstående för våld

32 verksamheter finns i länet för dem som riskerar att utsätta eller har utsatt närstående för våld. 97 procent av verksamheterna riktar sig till män, och 91 procent till kvinnor. 41 procent av verksamheterna riktar sig till flickor och/eller pojkar. Endast 13 procent av verksamheterna riktar sig till HBTQ-personer. Hälften av verksamheterna leds av

kommuner, 28 procent av civilsamhällesorganisationer och 22 procent i samverkan.

Medborgare i 21 av länets 26 kommuner har tillgång till en verksamhet i sin hemkommun. 18 procent av verksamheterna riktar sig till samtliga medborgare i länet.

Riskerar att/har begått sexualbrott

Lägst antal verksamheter (3) riktar sig till personer som riskerar att begå eller har begått sexualbrott. Två av verksamheterna riktar sig till kvinnor, män, flickor och pojkar. 1 verksamhet riktar sig till HBTQ-personer. Verksamheterna finns inom civilsamhället, Region Stockholm eller kommun. Två av verksamheterna riktar sig till samtliga medborgare i länet.

UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Strategi och handlingsplan

Uppföljning av strategin visar att majoriteten av Stockholms läns resultat ligger i linje med utvecklingen i riket. När det kommer till personupplklaringsprocent för brotten; människohandel för sexuella ändamål och tvångsäktenskap ligger länets resultat över medianen i riket. Även när det kommer till andel kommuner som uppger att de har aktuella skriftliga rutiner vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relation. De resultat som ligger under medianen i riket är personupplklaringsprocent för köp av sexuell handling av barn och grov kvinnofridskränkning.

Hälften av åtagandena i handlingsplanen har kunnat följas upp. De flesta indikatorer i handlingsplanen är en form av processmått och inte effektmått (exempelvis resultatet av utbildningen eller effekten av den ökade kunskapen). De flesta indikatorer i strategin är effektmått. Strategins effektmått utgör ett bra komplement till handlingsplanens processmått, dock befinner sig effekten antingen långt ifrån åtagandet eller handlar om något annat än åtagandena. Risken är att det inte säger något om åtagandets resultat och effekt. Exempelvis under mål 1 är inget åtagande kopplat till indikatorn: "Andelen kvinnor som i samband med besök vid mödrahälsovården tillfrågats om våldsutsatthet." För att kunna säkerställa effekt-

kedjan mellan åtaganden i handlingsplanen och målsättningarna i strategin behöver fler eller andra indikatorer tillkomma för att kunna säkerställa och följa upp arbetet för samtliga strategiska målsättningar.

Med brister i uppföljningen är det inte görligt att följa utvecklingen för de målgrupper som omfattas av strategin och ge en heltäckande lägesbild för området. Verksamhetslogik har använts som modell och metod för att utveckla effektkedjan mellan strategin och handlingsplanen. För att modellen ska fungera är det viktigt att säkerställa indikatorer för målsättningarna innan åtaganden i handlingsplanen skrivs. Detta för att det är målsättningarna och dess indikatorer som ska styra vilka åtaganden som väljs ut till handlingsplanen. Inte tvärt om.

Resultatet som redovisas för varje åtagande kan följas enskilt men alla kan inte kopplas till effektmåtten i strategin på grund av ovanstående problematik. Därav går det inte att svara på om åtagandena i handlingsplanen ger den effekt som eftersträvas, innan problematiken åtgärdas.

Ett förbättringsarbete har påbörjats inom ramen för samverkansplattformen Operation Kvinnofrid som kommer pågå under 2021.

Stöd och behandling till våldsutsatta och våldsutövare

Kartläggningen skulle kunna utgöra en källa för att följa utvecklingen av att det finns målgruppsanpassad information om hjälp, stöd och skydd och behandling för våldsutsatta, ett utfallsmått under mål 4. Men även följa utvecklingen på ett liknade utfallsmått gällande våldsutövare under mål 2.

Kartläggningen visar att det finns verksamheter för personer som utsatts för någon typ av våld eller utövar våld i länet. Flest verksamheter finns det för dem som utsatts för våld i nära relation. Minst verksamheter finns för de som riskerar att utsätta eller har utsatt någon för sexualbrott.

Verksamheterna riktar sig generellt relativt brett både vad det gäller kön och ålder. Majoriteten av verksamheterna inkluderar dock inte HBTQ-personer.

Variationen på den geografiska tillgängligheten är stor bland verksamheterna. De verksamheter som har störst upptagningsområde i länet är dem som riktar sig till personer utsatta för våld i nära relation eller riskerar att eller har utsatt närstående för våld. För hedersrelaterat våld och förtryck finns verksamheter i samverkan, exempelvis Origo som möjliggör en tillgänglighet för hela länets befolkning. Personer som befinner sig i prostitution eller utsatts för människohandel för sexuella ändamål får främst förlita sig på länsövergripande verksamheter.

Kommun

Andelen kommunala verksamheter är störst bland de verksamheter som särskilt riktar sig till personer som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck, våld i nära relationer eller till de som riskerar att eller har utsatt närstående för våld. Andelen kommunala verksamheter står för över hälften av verksamheterna riktade till personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Detta är till trots det regionala resurscentret Origo som finansieras av bland annat länets samtliga kommuner.

Lägst andel kommunala verksamheter finns för de som är utsatta för sexuellt våld oberoende relation eller befinner sig i prostitution eller är utsatt för människohandel för sexuella ändamål. Regionaliseringen av Stockholms stads Mika- och KAST-verksamheter är ett pågående projekt och har genererat att ytterligare åtta kommuner erbjuder stöd till dessa målgrupper.

Region

Kartläggningen visar att Region Stockholm har särskilt riktade verksamheter till samtliga våldsutsatta i länet. Med stödlinjen och behandlingsverksamheten Preventell erbjuder de även stöd till de som riskerar att eller har utsatt någon för sexualbrott. I kartläggningen framkom ingen särskilt riktad verksamhet mot personer som riskerar att eller har utsatt närstående för våld där Region Stockholm är huvudman. Region Stockholm erbjuder behandling till våldsutsatta utifrån

symptom, problemställning eller diagnos. Då våldsutsatthet går att koppla till ett stort antal vanliga diagnoser är det inte behandling som saknas utan kompetens att upptäcka våldet för att i möjligaste mån inkludera våldsutsattheten i behandlingen. Detsamma gäller våldsutövare med reservation att det här kan handla om upptäckt av brott som kräver eller tillåter brytande av sekretess.

Civilsamhällesorganisationer

Civilsamhällesorganisationer i länet står för störst andel verksamheter inom sexuellt våld oberoende relation eller för de personer som befinner sig i prostitution eller utsätts för människohandel för sexuella ändamål. För utsatta för våld i nära relation har civilsamhällesorganisationer en likvärdig andel av verksamheterna i relation till länets kommuner.

KÄLLFÖRTECKNING

Brå. "Fortsatta indikationer på konsekvenser av pandemin i Brås preliminära statistik över anmälda brott i november 2020". 2020. Åtkomst. https://www.bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa701c61/1610101616606/2020_Fortsatta_indikationer_pa_konsekvenser_av_pandemin_i_november_2020.pdf

Brå. "Om statistiken – Uppklarade brott. 2020. Åtkomst." <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/handlagda-brott/om-statistiken-uppklarade-brott.html>

Franzén, A & Gottzén, L. "Våldsprevention i Sverige: en forskningsöversikt." 2020. Stockholms universitet.

Jämställdhetsmyndigheten. "Våldsutsatthet i samband med covid-19." 2020. Åtkomst: <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/covid-19>

Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:23 "Strategi för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020-2026". 2020, andra reviderade upplagan

Länsstyrelsen Stockholm, rapport 2019:24 "Handlingsplan till strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län 2020–2022. 2020", andra reviderade upplagan

Länsstyrelsen. Ny rapport belyser social problematik och utsatthet med koppling till covid-19. 2020. Åtkomst. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-oss/pressrum/nyheter/nyheter---stockholm/2020-10-28-ny-rapport-belyser-social-problematik-och-utsatthet-med-koppling-till-covid-19.html>

Nationellt centrum för kvinnofrid. "En introduktionskurs om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer". 2020. Åtkomst. <https://webbkursomvald.se/>

DN. "Ökat våld i nära relationer i var tredje kommun under pandemin". 2020. Åtkomst. <https://www.dn.se/sverige/okat-vald-i-nara-relationer-i-var-tredje-kommun-under-pandemin/>

SVT Nyheter. "Anmält våld mot kvinnor ökar. 2020". Åtkomst. <https://www.svt.se/nyheter/snabbkollen/anmalt-vald-mot-kvinnor-okar>

TT. "Anmäld kvinnomisshandel ökar – oklart varför". Expressen. 2020. Åtkomst. <https://www.expressen.se/nyheter/anmald-kvinnomisshandel-okar-oklart-varfor/>

BILAGA 1

Kommuner inkl. stadsdelar 2020	Utsatt för våld i nära relation	Utsatt för sexuellt våld oberoende av relation	Utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck	I prostitution eller utnyttjats för sexuella ändamål	Riskerar/har begått sexualbrott	Riskerar/har utsatt närstående för våld
Botkyrka	3%	2%	5%	0%	0%	3%
Danderyd	2%	0%	0%	0%	0%	3%
Ekerö	1%	0%	2%	0%	0%	0%
Haninge	4%	5%	2%	4%	0%	5%
Huddinge	1%	2%	0%	0%	0%	3%
Järfälla	2%	0%	0%	0%	0%	3%
Lidingö	1%	0%	2%	0%	0%	3%
Nacka	3%	2%	2%	0%	0%	5%
Norrtälje	1%	2%	0%	0%	0%	0%
Nykvarn	3%	2%	3%	0%	0%	5%
Nynäshamn	2%	2%	2%	4%	0%	5%
Salem	3%	0%	5%	0%	0%	5%
Sigtuna	3%	0%	2%	0%	0%	0%
Sollentuna	2%	0%	0%	0%	0%	0%
Solna	1%	0%	0%	0%	0%	3%
Stockholms stad (inkl. stadsdelar)	13%	7%	30%	17%	33%	10%
Sundbyberg	3%	2%	0%	0%	0%	3%
Södertälje	4%	5%	3%	0%	0%	5%
Tyresö	3%	0%	0%	0%	0%	3%
Täby	1%	0%	0%	0%	0%	3%
Upplands-Bro	3%	0%	0%	0%	0%	5%
Upplands Väsby	1%	0%	2%	0%	0%	0%
Vallentuna	1%	0%	2%	0%	0%	5%
Vaxholm	1%	0%	0%	0%	0%	3%
Värmdö	1%	0%	2%	0%	0%	5%
Österåker	1%	0%	0%	0%	0%	3%
Hela länet	34%	68%	38%	74%	67%	18%

2020	Utsatt för våld i nära relation	Utsatt för sexuellt våld oberoende av relation	Utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck	I prostitution eller utnyttjats för sexuella ändamål	Riskerar/har begått sexualbrott	Riskerar/har utsatt närstående för våld
Antal verksamheter	115	42	57	22	3	32
HBTQ-personer	20%	43%	23%	32%	33%	13%
Flickor	50%	67%	40%	64%	67%	41%
Pojkar	37%	60%	35%	64%	67%	41%
Kvinnor	70%	62%	70%	68%	67%	91%
Män	54%	50%	58%	55%	67%	97%
Stat	3%	7%	5%	5%	0%	0%
Region	1%	7%	2%	14%	33%	0%
Kommun	43%	19%	51%	18%	33%	50%
Civil	43%	60%	33%	59%	33%	28%
Samverkan	10%	7%	9%	5%	0%	22%

STORSTHLM

